A°. 1855. N°. 177.

DONDERDAG 26 JULIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat het door den heer Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht executoir verklaarde primitieve kohier voor de belasting op het personeel voor de gemeente Abstede of wijk I. dienst 1855/56 aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen, eerste Afdeeling, Kantoor houdende aan het *St. Pieterskerkhof*, is ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 25. *Julij* 1855. De Burgemeester voornoemd,
J. HINLOPEN, Weth.

UTRECHT 26 Julij.

Afschaffing der Slavernij.

Deze gewigtige zaak heeft voorzeker in den laatsten tijd groote voortgangen onder ons gemaakt. De aandacht der publieke opinie is er meer en meer op gevestigd geworden en eene werkelijke belangstelling begint zich vrij algemeen daarvoor te openbaren. Wij danken dit niet aan de pogingen der regering, die zich hoofdzakelijk bepaald hebben tot de benoeming der bekende staatskommissie, een ligchaam 't welk men zegt dat, na verloop van bijna een en half jaar, een uitvoerig verslag aan de Regering heeft aangeboden, waarvan echter nog niets bekend is geworden, en mogelijk nog niet spoedig bekend worden zal.

De meerdere belangstelling ook bij ons zijn wij in de eerste plaats verschuldigd aan de Amerikaansche schrijfster *Beecher Stowe*, die door haren overal gelezenen roman (*Uncle Tom*) aan elk aanschouwelijk heeft gemaakt, wat de Slavernij werkelijk is, en wat zij worden kan.

Intusschen hare schilderingen sloegen toch altijd meer op Nd. Amerikaansche toestanden, en er was nog meer noodig, om ons in deze tot zelfbewustheid op te wekken. Diezelfde tooneelen moesten ook voor eene Nederlandsche kolonie gemaald worden, en het Nederlandsche volk daarin de waarschuwende stem treffen: »ook gij zijt aan diezelfde gruwelen schuldig of onder uwe wetten en uw bestaan kunnen zij gepleegd worden."

Dit nu heeft de heer *van Hoëvell* in vele opzigten met vrucht gedaan in zijn bekend werk *Slaven en Vrijen*. Het spoedig uitverkoopen eener eerste oplage, het terstond ter perse brengen eener tweede, tegen zeer lagen prijs, zijn luid sprekende getuigenissen van den weerklank, die het boek in veler gemoederen gevonden heeft. Het geschrift van den heer *van Hoëvell* is eene oorlogsverklaring aan de Slavernij, uitgegaan van de *liberale partij* in ons vaderland, en heeft vooral ook als zoodanig groote beteekenis en gewigt.

Die beteekenis wordt verhoogd, daar ook eene andere partij in den lande hier met kracht en ernst hetzelfde wil. De partij van den heer *Groen van Prinsterer* heeft in dit jaar mede een orgaan ter bevordering der afschaffing het licht doen zien. Wij zijn reeds in het bezit van verscheidene Nommers van haar *Maandblad*, waarin in korte opstellen en berigten, de groote zaak behandeld en gestadig levendig gehouden wordt.

Zoo hebben zich twee partijen vereenigd, die anders steeds als verbitterde vijanden over elkander stonden: zoo reiken zich de heer *Groen* en de baron *van Hoevell* onderling de hand en wordt het Nederlandsche publiek in onze boek- en platenwinkels verbaasd door eene voorstelling van bevrijde Afrikanen, aan *die beide heeren gezamenlijk* opgedragen.

Waar intusschen deze twee *partijen* zamenwerken, om hetzelfde doel te bereiken, wordt de kans op een goeden uitslag aanmerkelijk versterkt. Zij wordt dit te meer, omdat alle weldenkenden, al behooren zij tot geene dier partijen, al wenschen zij geheel *parloos* te blijven, zich toch bij deze pogingen kunnen aansluiten.

Elk, in wiens hart het Christelijk geloof waarlijk leeft, elk, die gevoel heeft voor beginselen van regt en geregtigheid, elk, die eenige kennis bezit van de gronden, die tot ware volkswelvaart voeren, moet het voortduren der slavernij in onze W. Ind. kolonien niet slechts een gruwel zijn, maar hij moet daarin de hoofdoorzaak van den stoffelijken achteruitgang dier volksplantingen zoeken. Welvaart en rijkdom worden op den duur niet verkregen met verkrachting van godsdienst en regt. Zedelijkheid en regtvaardigheid zijn de grondslagen voor duurzamen volkswelstand. Uit dit oogpunt behoort vooral de staatsman en staatshuishoudkundige de afschaffing der slavernij te beschouwen. Daarvan hangt het geheel verval of de toekomende herleving onzer West-Indische kolonien af.

Pogingen tot emancipatie behooren dan ook zamen te gaan met die tot het verkrijgen van de meest mogelijke kennis over den geheelen toestand en de verschillende behoeften der koloniën. Dat onderzoek, die veelzijdigheid van beschouwing stelden zich vroegere voorstanders der emancipatie vooral voor. In de *Bijdragen tot de kennis der Nederlandsche en Vreemde Kolonien, vooral met betrekking tot de afschaffing der slavernij*, stond dit op den voorgrond, maar hoe weinig weerklank ondervonden de daarin aangewende pogingen toen zelfs bij hen, die de zaak der emancipatie thans het sterkste drijven!

De reden hiervan is ons niet raadselachtig. Eene der grootste drijfveeren, waardoor onder ons nog iets te bereiken valt, is partijzucht. Deze moet worden opgewekt en in het spel gebragt; hare eenzijdigheid moet te baat worden genomen.

Wij zeggen niet te veel, wanneer wij deze beschuldigingen toepassen op de pogingen der tegenstrijdige partijen, die zich thans bij uitnemendheid als Negervrienden voordoen. Of is het werk van den heer *van Hoëvell* vrij van eenzijdige voorstellen? Is de vereeniging van feiten, van gruwelen, die in eene lange reeks van jaren plaats hadden, die door verschillende personen bedreven werden, tot een gelijktijdig geheel, wel volkomen juist en te goeder trouw, zelfs in eene romantische voorstelling?

Wij zouden het betwijfelen, evenzeer alsof goede trouw wel volkomen bestaanbaar is, met het blijkbaar doel eener andere partij, om de emancipatie als een wapen te gebruiken, ter bemoeijelijking van de Regering!

De onpartijdige tegenstander der Slavernij mag en moet dit alles afkeuren, ofschoon hij de zaak zelve daarom moge helpen bevorderen. De drijfveeren van elks handelingen blijven ook hier voor elks eigene verantwoording, het einddoel is goed en regtvaardig, en moet als zoodanig door allen, naar vermogen bevorderd worden.

Intusschen de groote bedenking, welke steeds tegen de vrijmaking wordt geopperd, blijft deze: Hoe zal zij geschieden? En geschiedt zij: wat zal hare uitwerking op den zedelijken en maatschappelijken toestand der kolonie wezen? Kunnen er middelen worden aangegeven, om een zoo grooten overgang voor te bereiden of minder geweldig te maken? Is Europesche kolonisatie in die gewesten mogelijk, en zoude de arbeid van den vrijen Europeaan of van anderen dien der Afrikanen kunnen vervangen? Ware er een bevredigend antwoord op die vragen te geven zoo zoude de emancipatie ook in Amsterdam en Suriname welligt weinig tegenstand meer vinden. Maar daartoe zijn voorzeker nog geene pogingen genoeg gedaan. Wij mogen ze van de Staatskommissie verwachten. Wij zouden ze gaarne van alle deskundigen in ons vaderland wenschen uit te lokken, daar het niet slechts levensvragen voor de toekomst onzer W. Ind. bezittingen zijn, maar ook voor het spoedig en volkomen slagen der pogingen, om de Slavernij geheel te zien ophouden!

Er zijn wel is waar geene nieuwe tijdingen uit de Krim, — gisteren hebben wij berigt, dat er den 23. 's avonds niets was voorgevallen, — maar de toon der laatste dépêches van gen. *Pelissier* doet toch vermoeden, dat men weldra belangrijker tijdingen moet wachten. Men nadert de vijandelijke werken en dus ook het tijdstip, waarop de strijd op hevige wijze zal worden hervat. In Azië loopen de gebeurtenissen niet gunstiger voor de Turken. Voor Kars slechts een observatieleger gelaten hebbende, is generaal *Muravieff* op Erzerum getrokken, welke stad bijna niet te verdedigen zal wezen. — De ongeregelde troepen, die de Engelschen in Turkije zouden disciplineren, zijn tot een opstand gekomen, die jammerlijke gevolgen dreigt te hebben. — Berigten van Russische zijde brengen de meeste hulde aan de schitterende wijze, waarop sommige Fransche divisien den aanval van den 18 hebben bewerkstelligd. De Engelschen echter waren veel minder krachtig in den aanval geweest. De Fransche officieren, die krijgsgevangen zijn gemaakt, waren allen gewond. Zij zeiden, dat men hen niet tot den strijd maar tot den dood had geleid. Bij de uitlevering der dooden op den volgenden dag waren de troepen meer stil en getroffen dan immer; er werd niet op vrolijke wijze gesproken, gelijk anders wel plaats had. Voortdurend komen er enkele Fransche deserteurs; van de Engelschen komen er slechts N. Amerikaansche matrozen tot de Russen overloopen; de desertie is echter het grootste bij de Piemontezen. De Russ. marine-artillerie heeft het meest geleden. Van de 36 marine-officieren, die van den beginne af de batterijen bediend hadden, is er geen een meer over; allen zijn gedood of gewond. — De tijding van den dood van generaal *Todtleben* verdient nog bevestiging.

In Engeland is men zeer tevreden over de benoeming van den heer *Molesworth* tot sekretaris van staat der koloniën. Deze zelf zal door het parlementslid den heer *Lowe* worden vervangen. De maatschappij voor de administrative hervorming is met beide benoemingen zeer ingenomen. De heer *Lowe* wordt gehouden voor den schrijver van de meest hevige artikelen in de *Times* tegen het kabinet, toen hij pas als onder sekretaris van kolonien het kabinet *Aberdeen* had verlaten.

Eenige aandacht trekt de herstelling van de gewestelijke vertegenwoordiging in Lombardije, in de tegenwoordige omstandigheden, nu het in Italie overigens vrij onrustig is.

Prins *Adelbert* van Beijeren, wiens huwelijk met de Spaansche prinses is besloten, is de vermoedelijke opvolger van den troon van Griekenland. Als zoodanig zullen ook zijne kinderen in de Grieksche Godsdienst moeten worden opgevoed.

In Noord-Amerika is de in werking treding der wet tegen het gebruik der sterke dranken met de meest mogelijke voorzorg geschied. Niettemin zijn eenige dronken lieden te New-York gevat en tot tien dagen gevangenisstraf of tot tien dollars boete veroordeeld; daar de meeste liefhebbers geen geld voor boete over hebben, zullen de gevangenissen weldra te weinig in aantal zijn. Tegen den verkoop van sterke dranken is slechts door een regter geageerd; bij de overige verkoopers heeft men oogluikend het debiet er van toegelaten. De volledige toepassing der wet wordt door velen eene onmogelijkheid genoemd. — In de partij der *Know Nothings* ontstaat elken dag meer verdeeldheid. — Het bestuur van Santa Anna over Mexiko dreigt ten einde te spoeden.

— H. M. de Koningin en Prins *Alexander* zijn Dingsdag te Rotterdam aangekomen, door de stedelijke autoriteit ontvangen en naar de stoomboot No. 22 van de *Ned.-Stoomboot-Maatschappij* geleid, waarmede Hoogstd. naar Mannheim is vertrokken. Van daar zal H. M., met haar gevolg, zich naar Stuttgardt en vervolgens naar de badplaats Ischl begeven. De gemelde boot No. 22 was fraai met bloemen versierd, en zoodra H. M. aan boord kwam, werden de Nederlandsche en Wurtembergsche vlaggen geheschen.

— Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden zal op zijne terugreize van Petersburg heden Donderdag te Berlijn aankomen.

De minister van buitenl. zaken *van Hall* is eergisteren te Berlijn afgestapt, alwaar zijn schoonvader, bar. *Schimmelpenninck van der Oije*, sinds kort van eene badreis was teruggekeerd.

— Volgens een bij het Departement van Kolonien, met de jongste mail, uit Curaçao ontvangen berigt, bleef de gele koorts, die voornamelijk de aldaar nieuw aangekomen schepelingen en militairen aantastte, steeds haar verraderlijk en kwaadaardig typhuskarakter behouden.

Van de 12 lijders aan die ziekte, welke van en met den 11. tot en met den 23. Junij jl. zijn behandeld geworden, waren er vijf hersteld en één overleden.

Staats-Ct.

— In de bijeenkomst van de Prov. Staten van Zuid-Holland van gister is kennis gegeven van een brief van den kommissaris des konings in de provincie Noord-Holland, houdende, dat de Staten van genoemde provincie zich hebben vereenigd met het voorstel van de Staten van Zuid-Holland, ten aanzien der te brengen wijzigingen in het reglement nopens de groote visscherij. De Voorzitter heeft daarop berigt, dat, ten gevolge dezer mededeeling, ook het besluit der Staten, ten aanzien van de wijzigingen in het reglement op de kleine visscherij, aan het oordeel des Konings is onderworpen.

De vergadering heeft, behoudens eene geringe wijziging van redaktie, met eene groote meerderheid aangenomen de grensbepaling van den Alblasserwaard, zoodanig als die door de kommissie is voorgesteld; en alzoo met inbegrip der Lingewerken. Daarna is aangenomen de grensbepaling der vijfheerenlanden.

— De minister van binnenlandsche zaken, in aanmerking nemende, dat bij enkele der Rijks-telegraafkantoren door belanghebbenden eene ruimere toepassing der daarbij bedoelde voorschriften is verlangd dan met een behoorlijk toezigt kan worden overeen gebragt, heeft goedgevonden te bepalen:

1º. In de telegrafische berigten behooren de beurskoersen, graanprijzen en dergelijke opgaven ieder afzonderlijk te worden vermeld. Geene koersen, prijzen of nommers mogen bijeengevoegd of daaruit andere getallen zamengesteld worden.

2º. Wanneer de afzender verlangt dat van schuldbrieven, graansoorten en dergelijke voorwerpen de namen niet mede worden overgeseind, behoort dit op ieder berigt, of, wanneer gelijksoortige berigten meermalen voorkomen, in het daartoe aan de kantoren van den Rijkstelegraaf voorhanden register der verzoeken duidelijk te worden aangewezen. De namen der schuldbrieven of handelsartikelen behooren onder elkander gesteld en de koersen of noteringen, door eene lijn daarvan gescheiden, er achter geschreven te worden.

*— Wij zijn onderrigt, dat in den loop der volgende maand te Antwerpen zal worden aanbesteed, het maken van onderscheidene havenwerken, ten noorden van gemelde stad, en dat van het bestek en van de teekening ter stedelijke sekretarie alhier inzage is te bekomen.

*— Men schrijft ons uit Maastricht, dat de gemoederen aldaar, ten gevolge der laatste verkiezingen, nog zeer in beweging zijn. De demissie der 7 raadsleden heeft zich bevestigd, en in eene, Zaturdag ll. gehoudene vergadering van de leden der vrijwillige brandweer, zijn mede een 36tal demissien ingediend, allen, als behoorende tot de partij van bezadigde vrijzinnigen. — Het dagblad *le Courrier de la Meuse* staande onder den wel bekenden invloed der geestelijkheid, doet niet anders als razen en schelden en geeft geen artikels ten beste der zaak, die het blad voorstaat. Zoo heeft dat blad sterk partij getrokken wegens de gedane verwijtingen aan den heer *van Aken*, burgemeester alhier, ter zake der door dien heer aangenomen houding jegens den afgevaardigde, den heer *Thorbecke*, tijdens diens jongst verblijf te Maastricht. Om de nog zoo jonge benoeming van den heer *van Aken* als burgemeester dezer stad, hebben wij van die courtoisie expres geen melding willen maken.

— Twee kompagniën van het regement vestingartillerie, in garnizoen te Delft, hebben het kamp te Waalsdorp betrokken, tot het doen van praktische oefeningen. Die kompagniën zullen aldaar veertien dagen blijven en alsdan vervangen worden door andere kompagniën, insgelijks van dat regement.

— Uit Kampen schrijft men, dat men aldaar den 24. Julij een aanvang heeft gemaakt met het plaatsen der tenten voor het kampement van het Instruktiebataillon op den Zandberg.

— Z. M. heeft een besluit van den Gemeente-raad van Goes, van 1 Febr. jl., vernietigd, houdende afwijzing van een verzoek, om ontheffing van den aanslag in den hoofdelijken gemeente-omslag over de zeven laatste maanden van 1854, gedurende welke de aangeslagene in eene naburige gemeente zijn verblijf had gehouden, welke beslissing was gegrond op de overweging, dat de aangeslagene, als president der arrond. regtbank te Goes, ingevolge art. 15 der wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, zijne vaste woonplaats moet hebben in de gemeente, waar de regtbank gevestigd is. — Art. 245 der gemeentewet bepaalt echter, dat de aanslag in den hoofdelijken omslag door hem, die niet het geheele jaar in de gemeente verbleef, slechts voor zoo veel twaalfde gedeelten behoeft te worden voldaan, als de aangeslagene maanden in de gemeente heeft vertoefd; dat dus hier blootelijk de vraag kon zijn, hoe lang de aangeslagene zijn werkelijk verblijf in de gemeente gedurende het jaar 1854 gehad heeft, niet of hij daar zijne vaste woonplaats moest hebben.

— Ter gelegenheid van de opening van den Rijnspoorweg zullen er te Rotterdam volksfeesten plaats hebben, waartoe de Kommissie, daartoe benoemd, reeds *ƒ* 5000 bijeen heeft.

— Het *Handbl.* deelt een berigt mede, volgens 't welk, een Burgemeester in Zuid-Holland eene ongeoorloofde daad heeft gedaan, door de stembriefjes zoodanig te teekenen, dat men bij de ontvangst kon nagaan van wie elk briefje was. — Het is te wenschen, dat deze zaak ten ernstigste worde onderzocht.

Volgens een ander berigt, door de *Grondwet* medegedeeld, zouden de predikanten van Leijden zich weêr bijzonder voor de laatste verkiezing in de bres gesteld hebben, en wel tusschen twee protestanten, 't geen echter gelukkig niet gebaat heeft. Als de predikanten zich met staatszaken gaan bemoeijen, dan kan men wel aannemen dat er in zoo'n gemeente één of meer te veel zijn. Immers die heeren hebben het, vooral in de steden, gewoonlijk, naar men zegt, zeer druk.

— De predikanten der hervormde gemeente van Leeuwarden hebben den 22 dezer voor het eerst met toga en barret den kansel beklommen, en alzoo met zoo velen de kleederdragt der vorige eeuw afgelegd.

— Men verneemt dat bij het onweder van den 24 Julij de bliksem in den toren van Nuland geslagen is en deze tot op de helft vernield is. In de omstreken van Oss moet dit onweder insgelijks met veel hevigheid gewoed hebben. *N. N. B.*

*— In de gemeente Ottersum (Limburg) heeft een verschrikkelijk voorval plaats gehad. Tusschen elf en twaalf ure 's nachts, van den 18, werd de heer *J.*, wonende met zijn schoonvader *G. v. B.*, op het gehucht *den Dam*, gewekt, door het aanslaan der honden. Hij stond dadelijk op en liep naar het achtergebouw, waarvan hij de groote deur open vond. In eene schuur ontdekte hij twee personen, die hij niet kende, en waarvan één hem dadelijk vastgreep. Niet zonder veel krachtsinspanning, gelukte het hem, dezen ter aarde te werpen, hem onder de knie te houden, en hulp te roepen. Ongelukkigerwijs kwam niemand dat hulproepen ter oore, en de aanhoudende slagen van den tweeden hem onbekenden dief, noodzaakten hem zijn man los te laten, waarna beiden het ontvlugteden. De schoonvader *G. v. B.*, afwezig op het oogenblik van het gebeurde, werd den anderen morgen tusschen 6 en 7 ure, ongeveer 400 ellen van zijne woning, vermoord gevonden; — men had hem n. l. letterlijk den hals afgesneden.

De justitie doet ijverig onderzoek naar deze gruweldaad.

— Daargelaten dat men niet ten volle de politiek van keizer *Nikolaas* heeft kunnen goedkeuren, die Europa in den tegenwoordigen noodlottigen oorlog heeft gebragt, blijft het karakter van dezen Czaar steeds de hoogachting verdienen van allen, die den mensch in zijne hooge waarde weten te schatten. De Russiesche bladen deelen nu en dan daaromtrent feiten mede, die eene melding meer dan waard schijnen. Zoo wandelde keizer *Nikolaas* in Julij 1853 langs de Engelsche kaden, toen eene begrafenis hem voorbij ging, die slechts door een bediende van het hospitaal werd begeleid. De Keizer, over deze verlatenheid verwonderd, liet zijn rijtuig ophouden en vernam, dat een beambte van het hospitaal werd begraven. Dadelijk steeg de Keizer af, nam zijn kaske af, en volgde na een kruis gemaakt te hebben bloothoofds het lijk. Spoedig vereenigden zich aanzienlijken en minderen, en vormden weldra een langen stoet. De Keizer keerde zich toen om en zeide met luider stemme: Ik hoop nu mijne heeren, dat gij den laatsten Christelijken pligt zult vervullen aan den armen afgestorvene, en hem tot aan zijn graf zult begeleiden.

DEN HELDER 25 Julij.

Te Texel uitgezeild Johanna Christina, kapt. *v. Santen*, naar Batavia.

Z. M. stoomboot Vice admiraal de Rijk is den 15. Junij van Curaçao te St. Thomas aangekomen, om de geredde bemanning van de Engelsche brik Atrato, die op Klein-Curaçao gestrand is, derwaarts over te brengen.

SPANJE.

MADRID 20 Julij.

Prins *Adelbert van Beijeren* bevindt zich alhier, om in het huwelijk te treden met de infante *Christiana de Bourbon*. Daar die prins de waarschijnlijke opvolger van de Grieksche troon is, en alsdan met zijne gemalin tot de Grieksche godsdienst moet overgaan, heeft dit nog al moeijelijkheid veroorzaakt. Het huwelijk zal echter doorgaan.

Daar de nuntius van den Paus, de heer *Franchi*, heden avond naar Rome vertrekt, zoo heeft de schatkist hem zijn traktement over Junij en Julij heden uitbetaald. De brieven van terugroeping van onzen gezant te Rome, den heer *Pacheco*, zullen eerst morgen avond worden opgezonden. De Paus zal in de volgende konsistorie de beweegredenen openbaar maken, die hem hebben bewogen, de betrekking met Spanje af te breken.

Eene cirkulaire door den minister *Bruil* aan de gouverneurs der provinciën gezonden, noodigt hen uit, om al hunnen invloed bij de inwoners aan te wenden tot deelneming aan de vrijwillige geldleening, die veel voordeeliger is dan de gedwongene.

— 23 Julij. 3 pCt. 31 35; diff. 18,30.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 25 Julij.

Men houdt zich hier ernstig onledig tot het graven van een kanaal van Rassowa naar Kustendche, om de scheepvaart langs den Beneden Donau naar de Zwarte zee onafhankelijk van Rusland te maken.

— 5 pCt. 78; N. L. 82 7/8; bank 978; Wissel: Londen 11,46; Parijs 141 1/4; Zilver 21 3/4.

TRIEST, Woensdag 25 Julij.

Wij hebben berigten uit Konstantinopel van den 16 Julij. De overmagt der Russen in Azië, die Kars en Erzerum bedreigen, wekt veel indruk; men haast zich versterking derwaarts te zenden. De Russen stonden te Mollaschulman, 27 uren van Erzerum, en hadden een Turksch korps van 600 man kavalerie met deszelfs aanvoerder gevangen genomen. *Hafiz-Pacha* was met eenige troepen van Trapezunt naar Erzerum getrokken. De Russiesche invloed was in Persie meer en meer overwegende; doch de Schach bewaarde nog in schijn de onzijdigheid.

HAMBURG 23 Julij.

Uit de Fransche en Engelsche havens komen

voortdurend schepen aan, om de vloten te versterken. Vooral worden er veel oorlogstuig en andere voorwerpen van dagelijksche behoefte aangevoerd. In dien aanvoer meent men grond te vinden, dat er iets beproefd moet worden.

Even na de omwenteling van 1848 heeft een bondskorps het gezag van den hertog van Hessen-Kassel moeten steunen. De burgerwacht is toen ontwapend en de wapenen, het eigendom van partikulieren en der gemeenten, werden in de arsenalen bijeengebragt. Na herhaalde opvorderingen zullen deze thans aan de regthebbenden worden uitgeleverd, onder voorwaarde evenwel, dat zij buiten den staat moeten verzonden worden.

Zoo lang Oostenrijk eene minder vriendschappelijke houding tegen Rusland had aangenomen, was het noodig, dat men Kischeneff tot hoofdkwartier voor het Zuiden koos. Thans is het hoofdkwartier weder te Odessa geplaatst, waar gen. *Luders* zijn buitenverblijf heeft betrokken. De aartsbisschop van Cherson is naar Sebastopol vertrokken en heeft er over de troepen zijn zegen uitgesproken.

Toen er op den 18. Junij een bom viel vlak naast gen. *Todtleben*, viel deze door den schok op den grond; dadelijk dekten 6 soldaten den gen. met hun eigen ligchaam, toen de bom uiteen barste, werden 5 hunner gedood en 1 ernstig gekwetst. De gen. ontving slechts eene wonde van minder belang. In Sebastopol wordt in de hospitalen met het beste gevolg gebruikt de likeur Idanoff. De proeven met deze likeur genomen, hebben de verwachting overtroffen, zij ontneemt dadelijk alle aanstekelijkheid weg en verwekt eene zuiverheid in de lucht die voor de zieken van het grootste nut is en door hen dan ook wordt gewaardeerd.

ENGELAND.

LONDEN 24 Julij.

Bij een koninklijk besluit wordt aan de officiers, die van hunne schepen zijn gedetacheerd, om de buit gemaakte Russiesche schepen naar Engelsche havens op te brengen, een gedeelte toegekend van de prijzen, die tijdens hunne afwezigheid, door hun schip zijn gemaakt.

Het schip Caradoc is met het stoffelijk overschot van lord *Raglan* te Bristol aangekomen.

De Koningin en prins *Albert* hebben de Belgiesche koninklijke familie tot aan Portsmouth uitgeleide gedaan.

— De antieke koets van den lord-mayor, die bij elke plegtige gelegenheid gebruikt wordt, was tot verkoop aangeslagen. De lord-mayor weigert de belasting er voor te betalen, zeggende, dat hem die koets evenmin toekomt als het stadhuis en het paradejacht. Na dat de inbeslagneming bekend is, zal de municipaliteit de belasting betalen.

— Lord *Panmure* heeft de volgende depêche doen bekend maken:

„VOOR SEBASTOPOL 10 *Julij*.

„Mylord, ik heb de eer u de lijst te zenden van de verliezen tot den 8. dezer maand, waaruit gij met droefheid zult zien, dat het getal dooden en gekwetsten aanzienlijk is; doch hoe meer wij de vestingwerken der plaats naderen, hoe meer wij moeten verwachten menschen te zullen verliezen. De majoor *Harrison*, van het 63e reg. is in den avond van den 7. Julij gedood, toen hij zich naar de loopgraven wilde begeven. Het was een uitmuntend officier en zijn dood is een groot verlies voor het leger.

„Gij zult met genoegen zien, dat de staat van gezondheid der troepen zich verbetert.

„Heden morgen 5 ure is door de batterijen der verbondenen een krachtig vuur geopend tegen den Redan."

„JAMES SIMPSON."

De *Times* bevat een uittreksel uit een Russiesch werk van den heer *Tengoborski*, omtrent den industrielen en handels toestand van Rusland. De uitvoering van graan zou minder belangrijk, bijna onbeduidend zijn geworden. In 1848 bragten 3422 schepen granen uit Rusland naar verschillende deelen van Europa. Thans is zoowel de uitvoer als invoer aanmerkelijk gedaald. De nijverheidsvoortbrengselen klimmen tot ongehoorde prijzen. De meeste Engelsche en Fransche werklieden hebben Rusland verlaten, en steenkolen worden niet meer aangevoerd. In den afgeloopen winter heeft zelfs een groot deel van Petersburg geen gas kunnen branden. De groote ijzersmelterij van Katharinenhof heeft hare werkzaamheden gestaakt. Uit dit alles maakt de *Times* op, dat de oorlog veel verderfelijker voor Rusland dan voor de Westelijke magten is.

— De Amerikaansche dagbladen, die door de Baltic zijn aangekomen, en welke de eerste telegrafiesche depèches aanvullen, die wij hebben medegedeeld, bevatten bijzonderheden over de viering van het 89ste jaarfeest der proklamatie van de Amerikaansche onafhankelijkheid. Deze feesten hebben op den 4. Julij plaats gehad en zijn rustig afgeloopen De orde is niet gestoord geworden dan te Columbia, in den staat Ohio. Een ontstane twist is er overgegaan tot een gevecht, waarbij op de menigte is geschoten. Een jongeling is gedood en vele andere personen zijn gekwetst en gearresteerd.

— Uit de statistieke tabellen, te New-York in het licht verschenen, wordt het volgende ontleend: De publieke domeinen der Vereenigde Staten beslaan eene oppervlakte van 1,584,000,000 acres. Behalve de nog weinig bevolkte streken van Oregon, Californie, Nieuw-Mexiko, Uta en Nebraska, bedraagt de massa der staatslanderijen 471,892,439 acres. Tot 30 Junij 1853 waren door den verkoop van staatslanderijen 142,283,478 dollars in de schatkist gevloeid, waarvan echter, na aftrek der opmetingskosten met 88,994,013 dollars, voor den staat maar eene zuivere winst van 53,289,465 dollars overbleef, of gemiddeld een millioen jaarlijks sedert de laatste 50 jaar. Deze ongehoorde uitgestrektheid wordt nu door omstreeks 24 millioen menschen bewoond, waarvan de dal-kom der Missisipi alleen 260 millioen zielen kan bevatten. In 1800 bedroeg de bevolking der Vereenigde Staten slechts 5 millioen. Naauwelijks vindt men bij de geheele blanke bevolking een jongen van 10 jaren die niet goed lezen en schrijven kan. Behalve de rijk begiftigde lagere scholen bevinden er zich 118 Leceën (*colleges and professional schools*), 44 theologische scholen, 17 voor regtsgeleerd en 37 voor geneeskundig onderwijs. Alles leert en studeert voor het praktische leven. Bij ons moet de jongeling, als hij de scholen verlaten heeft, eerst leeren hoe zich in het maatschappelijk leven te gedragen, in Amerika, kan men bijna zeggen, treedt hij geheel geoefend het maatschappelijk leven in en vat alles degelijk en praktisch aan. In een land waar de ontwikkeling der menschelijke bedrijvigheid niet gestremd wordt, moeten handel en nijverheid bloeijen; welligt zijn de resultaten der laatste jaren ongelooflijk. In 1849 bedroeg de waarde der ingevoerde goederen 147,857,439 dollars, in 1852 reeds 212,945,442. De uitvoer bedroeg in de laatste jaren 192,368,984 dollars en was het volgend jaar (1853) tot 213,417,697 dollars gestegen. In het geheel kwamen in 1853 (Junij 1852 tot Junij 1853) 9955 Amerikaansche en 11,722 vreemde schepen in de verschillende havens van de Vereenigde Staten aan, waarvan de eersten 144,430, de laatsten 124,589 man scheepsvolk telden

Het aantal nieuwe schepen, die dat jaar gebouwd werden, bedraagt 1710, te zamen 427,572 tonnen metende, daaronder 271 stoomschepen. Over meer dan 17,147 Engelsche mijlen strekken zich de spoorwegen uit; alleen in NewYork wordt over 2224 Engelsche mijlen gespoord; tot de herstelling was in de laatste tien jaren een kapitaal van 100,963,663 dollars noodig. De telegrafische lijnen zijn reeds over eene oppervlakte van 40,000 mijlen gebragt, en brengen door haar reusachtig spreekhoren, de verst gelegen plaatsen der Vereenigde Staten nabij elkander.

Doch het luisterrijkst vertoont zich de bloei der Vereenigde Staten in den gelukkigen staat van hunne finantien. In 1853 was in de schatkist eene som van 21 millioen dollars aan gereed geld in voorraad; de inkomsten bedroegen aan in- en uitgaande regten, verkoop van landerijen enz. 73,549,705 dollars; de gezamenlijke uitgaven 75 millioen, zoodat niettegenstaande eene buitengewone uitgaaf van 7 millioen wegens schadevergoeding aan Mexico, er nog altijd een saldo van 20 millioen in de schatkist onaangeroerd bleef. De schuld der Vereenigde Staten, die in 1836 tot op 27,513 dollars verminderd was, bedraagt nu weder 56,336,157 dollars; maar een land dat in één jaar (1853) aan koopwaren voor 267,978,647 dollars invoert, voor 230,974,157 dollars, uitvoert, voor den handel eene scheepsruimte van 4,407,010 tonnen noodig heeft, en nog zoo overrijk is aan onbevolkte gronden, zou zelf met eene tienmaal hoogere nationale schuld de gelukkigste, voorspoedigste, best gevestigde staat moeten zijn, die niet zonder grond door Europa met zekeren naijver beschouwd wordt.

— 25 *Julij*. Gec. $90^7/_8$; Sp. 3 pCt. $36^3/_4$; 1 pCt. $18^5/_8$; Rusl. 5 pCt. $100^1/_2$; $4^1/_2$ pCt. 89; Holl. 4 pCt. $96^1/_4$; $2^1/_2$ pCt. $63^3/_4$; Sard. 5 pCt. $86^1/_2$, Braz. 100.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Julij.

Gisteren heeft het groote banket, door de kommissarissen van de tentoonstelling aan prins *Napoleon* aangeboden, plaats gehad. De prins heeft eenige woorden gewijd aan den roem van Frankrijk, aan de billijkheid van den oorlog, dien het voert, en heeft uiteengezet het nuttige en goede, dat de tentoonsteling voor Frankrijk oplevert. De wijze, waarop aan de tentoonstelling is deelgenomen, heeft den prins doen zeggen, dat men er ook de kracht door kon kennen van eene georganiseerde volksheerschappij. „In waarheid, zeide de prins, wij zijn eene natie, die de volksheerschappij en de gelijkheid huldigt door onze reden, instellingen en vooral door het doel, hetwelk wij najagen. Bij ons wordt een beambte minister, een werkman industrieel, de landman grondeigenaar, de soldaat generaal, het geheele volk kroont zich door eene dynastie naar zijne keuze op den troon te plaatsen." Hij heeft hulde gebragt aan de dapperen, die hun leven voor het vaderland prijs geven, en aan de bereidwilligheid, waarmede men in een jaar 1500 millioen franks voor oorlogskosten opbrengt. Ten slotte heeft hij zijn dronk gebragt aan de leden der jury en de kommissarissen der tentoonstelling.

De koningin van Engeland wordt, gelijk men weet, den 18., juist op den dag van St. Helena te Parijs verwacht. De volgende dag, Zondag, zal geheel in rust worden doorgebragt, maar te beginnen met Maandag, zal H. M. de stad in alle rigtingen bezoeken, en daartoe vroegtijdig te 9 uur ontbijten en te 8 ure dineren. Men meent, dat de koningin tot den 28. zal vertoeven.

Onder de Russiesche krijgsgevangenen zijn eenige ongeregeldheden ontstaan, zij eischten namelijk tabak en wilden, zoo lang hun dit niet werd verschaft, hun arbeid niet voortzetten.

Van Inkermann schrijft men van den 10., dat men voortdurend ijverig arbeidt, zoowel op den linker- als den regterflank, om den Malakofftoren te naderen; de groene Heuvel wordt goed versterkt. De witte batterijen van de scheepstimmerwerf beginnen reeds te vuren; die, welke bestemd is, om de Russiesche schepen te bestoken, vordert zeer in hare voltooijing. Trouwens men stelt hoogelijk belang in het afweren dier schepen, die bij den laatsten aanval en voortdurend veel schade aanbrengen. Het getal dooden, hetwelk door het vijandelijk vuur aan den kant der Verbondenen komt, is gering, maar gekwetsten krijgt men in massa. In de Tschernaiavallei heerscht niet de minste beweging. De troepen in het kamp zijn met den grootsten moed bezield. Het weder is thans ondragelijk warm. Er zijn nieuwe mortieren ontvangen van eene buitengewone grootte. Zij, die deze stukken zullen moeten bedienen, zijn bijna evenzeer te beklagen, als zij, die er de uitwerking van zullen ondervinden.

— 25 *Julij*. $4^1/_2$ pCt. 94,25; 3 pCt. 66,10.

MARSEILLE, Dingsdag 24 Julij.

De berigten uit Konstantinopel zijn van den 16. en die uit de Krim van den 14. Julij. De ambulances in de Krim waren ontruimd, daar al de gewonden en de zieken naar Konstantinopel zijn vervoerd. Men schijnt, bij de op handen zijnde aanvallen, nieuwe slagtoffers, nieuwe bevolking voor de ambulances, te verwachten. De kolonel *David* is door eenen kanonkogel gedood. In het kamp der Verbondenen was het gerucht in omloop van den dood van den Russieschen generaal *Todtleben*, den dapperen verdediger van Sebastopol, die door een kanonkogel was gewond geworden.

De werken van aanval op de regterzijde voor Sebastopol worden met ijver voortgezet, in weerwil van het levendig schrootvuur van den kant der Russen.

De dagbladen van Konstantinopel bevatten een brief van *Reschid-pacha* van den 14. Julij, waarin deze een artikel, tegen hem in den *Constitutionel* geplaatst, wederlegt en logenstraft. *Reschid-pacha* heeft aan den grootvisier vergunning verzocht om door het gezantschap genoegdoening te mogen vragen voor de hem aangedane beleediging, en deze ver-

gunning is hem door den Sultan onmiddelijk verleend.

De ratifikatiën van het waarborgs-verdrag, door Frankrijk en Engeland aan de nieuwe geldleening verleend, welke door Turkije wordt aangegaan, heeft plaats gehad tusschen de Porte, lord *Stratford de Redcliffe* en den heer *Beneditti.*

De hertog *van Newcastle* is den 15. Julij, komende van Triest, te Konstantinopel aangekomen.

Verscheidene Engelsche kanonneerbooten zijn voor Konstantinopel gepasseerd. Men meende, dat zij bestemd zijn om in de zee van Azof of in de Stinkzee te handelen en zelfs order hadden, de Don op te varen, om de Russische kusten te beschieten.

De Pacha van Trebizonde is met 10,000 ongeregelde troepen opgerukt, om Erzerum te hulp te snellen, welke stad door de Russen bedreigd wordt; doch zijn geschut had gebrek aan de noodige paarden. Het Russische leger was de stad Erzerum genaderd. De Russische bezetting van Anapa, die men meende dat naar Rusland was getrokken, heeft zich met het leger van den generaal *Muravieff* vereenigd.

De bachi-boujoucks, die in dienst van het Engelsche legioen zijn getreden, zijn in opstand tegen de Engelschen gekomen. Men zegt, dat zij de Engelsche vlag met den voet hebben vertreden en de vrouwen hebben mishandeld, onder anderen die van den tolk van het Engelsche konsulaat. De kommandant van eene Engelsche korvet zou de oproerigen met schroot hebben beschoten.

La Presse d'Orient bevestigt niet alleen het berigt van den opstand der bachi-boujoucks tegen de Engelschen, maar voegt er bij, dat deze pas aangeworvene troepen wel uit elkander zijn gedreven, maar op het platte land groote baldadigheden en rooverijen bedrijven.

De *Somaphore de Marseille* deelt een brief uit Konstantinopel van den 12. Julij mede, waarin het volgende verslag van den opstand dier ongeregelde troepen wordt gegeven:

„De stad der Dardanellen bevindt zich op dezen oogenblik in staat van beleg. De bezetting bestond in een korps bachi-boujoucks, in Engelsche dienst, onder bevel van den generaal *Beatson.* Deze ellendelingen drongen de huizen binnen, schonden de vrouwen, roofden en moorden op klaren dag, in een woord, zij gaven zich aan zoodanige gruwelen over, dat de bevolking der stad ontvlugte, die aan plundering was prijsgegeven. De generaal *Beatson* deed wel eenige der roovers arresteren, doch hunne makkers vorderden de gevangenen terug. Op de weigering, hebben zij de plundering voortgezet en zich vervolgens over het land verspreid, om alles te vuur en te zwaard te verwoesten. Er zijn eenige eskadrons tegen de opstandelingen afgezonden, doch deze hebben ze niet kunnen inhalen. De stad is daarop in staat van beleg verklaard. De huizen en de winkels zijn gesloten. De gouverneur heeft andere troepen gevorderd, om de Dardanellen tegen een mogelijken aanval van de bachi-boujoucks te kunnen verdedigen. De fregatten **Eumenide** en **Tisiphone** zijn de stad genaderd, om des noods de sterke hand te bieden. Aldus was de staat van zaken op den 7. Julij."

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:

G. VAN MEETEREN, van Kadoe (eil. Java),

met

JOH^A^ VAN HOUTE, van Utrecht.

Utrecht 26 Julij 1855.

*** Heden verloste door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER J. H. M. WEHRIJ, geb. MASELAND.

Parijs, 22 Julij 1855.

*** Utrecht 23 Julij. Heden werd, in den bloei zijner jaren, na eene kortstondige doch hevige ziekte, van ons genomen onze geachte Kameraad, W. F. A. F. VAN MAANEN, Kweekeling aan 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen.

Is dit verlies voor zijne Ouders, die in hem een innig geliefden en hoopvollen Zoon verliezen, zeer smartelijk, niet minder missen wij in hem een getrouwen en opregten Vriend.

De Kweekelingen van het 2. studiejaar.

HOTEL DENNENOORD,

te Driebergen.

*** VRIJDAG 27 JULIJ 1855, (No. 7 van het Abonnement.) **GROOT CONCERT à la STRAUSS,** onder Directie van den Heer *AUGUST MANNS.*

PROGRAMMA:

Eerste Deel. 1. *Gruss an den Rhein*, Marsch, van August Manns. 2. Ouverture *Batorie Marie*, van Erkel Jerens. 3. *Straussfedern-Walzer*, van Fahrbach. 4. Fantaisie voor Trompet, van Muller, uit te voeren door den Heer KÖNIG, 1ste Trompettist uit Berlijn. 5. *Haute-Volée-Quadrille*, van Strauss.

Tweede Deel. 6. Ouverture *Eleonore*, van L. van Beethoven. 7. *Ballet-Polka*, van August Manns. 8. Concertant voor vier Violen, van L. Maurer, uit te voeren door de Heeren WEDEMEIJER, SICKLER, FISCHER en OLIVEIRA. 9. *Bonvivant-Galop*, van August Manns. 10. Charivari No. 3, van Zulehner.

Entrée f 1.— *de persoon.* Kinderen onder de 16 jaren 50 cents.

Aanvang ten $5\frac{3}{4}$ *ure precies, om ten* $8\frac{1}{4}$ *ure te eindigen.*

P.S. Entrée-gelden worden gevorderd van elk persoon, die het terrein betreedt.

C. A. BAKHUYZEN.

Het geannonceerde LANDELIJKE FEEST wordt, wegens niet genoegzame deelneming, tot nadere aankondiging uitgesteld; echter blijft de inteekening à *f* 2 de persoon nog opengesteld, en zullen de reeds onderschrevene handteekeningen op de nog circulerende lijsten voor geldig beschouwd worden.

Nederlandsche Gustaaf Adolf Vereeniging.

*** De ALGEMEENE VERGADERING zal gehouden worden op *Donderdag den 2. Augustus* aanstaande, in de Pieterskerk te Leijden, des voormiddags ten $10\frac{1}{2}$ ure; de leden, die daaraan wenschen deel te nemen, worden uitgenoodigd schriftelijk hiervan kennis te geven voor den 30. Julij, aan den Secretaris Mr. S. H. VERNÈDE.

*** **Te Huur** met 1 Augustus, op het vrolijkste gedeelte der stad, een net betimmerd BOVENHUIS, bestaande uit 3 Kamers en Keuken, voor *f* 170,— 's jaars, met inbegrip der belasting. Te bevragen bij den Boekhandelaar J. J. H. KEMMER, Mariestraat.

*** **Tegen *f* 45,- Huur** wordt met Augustus gevraagd: Eene KINDERMEID, van de Protestantsche godsdienst, van goede getuigenis voorzien, tevens met de wasch en strijken kunnende omgaan. Adres bij W. VAN DE WEIJER, Boek- en Papierhandelaar in de Elisabethstraat.

OPRUIMING!!

*** van KATOEN, half Garen, en Garen TAFEL-, HANDDOEK- en OOGJESGOED, HANDDOEKEN en THEEDOEKJES met Randen, tot veel verminderde, zoo mede van Lappen *Amersfoort, Schirting, Katoen, Neteldoek, Kant,* enz., tot buitengewoon lage prijzen.

G. C. C. VAN DUYN,
Choorstraat, E. No. 19.

*** Bij L. E. BOSCH & ZOON is van de pers gekomen en alom verzonden:

1. KABINET-BIBLIOTHEEK

DER

VADERLANDSCHE LITERATUUR.

Deel V.

Anthologie uit de Prozaschriften van WILLEM EMMERY DE PERPONCHER.

Prijs 70 Cents.

INHOUD: De aarde kon een Paradijs wezen. — De bron des goeds en de bron des kwaads. — Het waar geluk. — Gemoedsgesteldheid. — De ware Christen. — De verbeeldingskracht. — Geluk en Voorspoed. — Vrolijkheid en genoegen. — Hoogmoed en Nederigheid. — Gevoel van eigenwaarde en aanmatiging. — Adeldom. — Levensvreugde. — Kout en scherts. — Vriendschap en liefde. — Het Sterven. — Onsterfelijkheid — Wederzien. — Gedachten en Spreuken. — De Natuur. — De beschouwing der Natuur op hooge Bergen. — Op de Pyreneën. — De groeijing der Plantgewassen, onze artsenij. — De Mannen der Oudheid. — De onderscheidene bezigheden der Menschen. — Burgerlijke vrijheid. — Ons Nationaal karakter. — De Staatsgebeurtenissen na 1741. — Acht dagen te Parijs. — De intogt der Bondgenooten te Parijs. — Terugblik op 1812 en 1813.

2. KABINET-BIBLIOTHEEK

DER

VADERLANDSCHE LITERATUUR.

Deel VI.

Anthologie uit de Gedichten van Mr. HIERONYMUS VAN ALPHEN.

Prijs 70 Cents.

INHOUD: Aan mijne Gedichtjes, bij het verzenden van eenigen derzelven aan Elize. — Godsdienst, Deugd en Liefde. — Aan Elize. — Aan Elize. — Aan Elize. — Het Morgenoffer. — Aan Elize. Bij het begin des oorlogs. — De Avondwandeling. — Aan mijnen oudsten Zoon en zijne Bruid, op den dag van hunne bruiloft. — In een Album. — In het Album van Mr. J. P. Kleijn. — Christelijke Liederen. I. wijze: Ps. XLII. II. wijze: Ps. LXXXVIII. III. wijze: Ps. CXXXVI. IV. wijze: Ps. CXLVI. V. wijze: Ps. LXXI. VI. — Wijsheid en Deugd. — Gezang. — Kort en eenvoudig woord tot stichting. — Afscheid. — Het Leven. — De Maan. — Bij de vernieuwing van het Jaar. — Morgenlied. — Avondlied. — *** — De dankbaarheid van een Christen. — Het Grafschrift van een Christen. — Dichtstukje. — Op den dood van de jonge Elize. — Aan eene Roos. — Grafschrift van een Grijsaard. — De Rups. — Aanspraak aan de leden des Oeconomischen taks, departement Utrecht. Bij gelegenheid van de uitdeeling der prijzen op het spinnen; den 5. April MDCCLXXXI. — Aan Prins Willem den Eersten ter gelegenheid van het tweede eeuwfeest der Unie. — De slag bij Nieuwpoort. — Het Bestand. — Zegezang der Matrozen na de verovering der Spaansche Zilvervloot.

De 4 Eerste Deeltjes der

KABINET-BIBLIOTHEEK

bevattende het Ie deeltje eene *Anthologie uit de Prozaschriften van* JOANNES LE FRANCQ VAN BERKHEY.

Het IIe deeltje eene *Anthologie uit de Gedichten van* DENZELFDEN.

Het IIIe deeltje eene *Anthologie uit de Prozaschriften van* JONA WILLEM TE WATER.

Het IVe deeltje eene *Anthologie uit de Gedichten van* LUCRETIA WILHELMINA VAN MERKEN.

VERBETERING.

In de advertentie *aanbieding van eene Juffrouw,* in onze vorige Courant, staat abusievelijk: kunnende van hare geschiktheid door brieven; moet zijn: *kunnende van hare geschiktheid voor beiden*, enz.

WAARNEMINGEN, godaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. *(Zonnenburg.)*

Julij	Uren	Wind-rigt	Wind-kr.	Barom. bij 0°	Ther F	Afwijk d. temp	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. G.						
25	2	wzw.	4 0	757.07	65.1	— 4.7	0.75	0.4	Zw. bewolkt.
	10	wzw.	0.0	58.04	69 0		90	0	Ligt bewolkt.
26	8	w.	0.0	58.39	65.5		81	0	Bijna helder.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 25 Julij 1855.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . . $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{9}{16}$	$63\frac{9}{16}$
dito dito 3	„	$75\frac{3}{8}$		
dito dito 4	„	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{3}{4}$	$93\frac{5}{8}$
Amortisatie-Sijndicaat $3\frac{1}{2}$	„	$90\frac{3}{8}$		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	$103\frac{1}{2}$		
Certificaten 1840. . . 4	„	$78\frac{3}{8}$		
Cert. bij *Stieglitz* . . 4	„	$78\frac{1}{8}$		
dito Adm. te Lond. $4\frac{1}{2}$	„	$89\frac{5}{8}$		
POLEN.				
Obligatien. 4	pCt.	$70\frac{3}{8}$	$70\frac{1}{2}$	$70\frac{3}{8}$
SPANJE.				
Obligatien 1	pCt.	$18\frac{3}{4}$	$18\frac{13}{16}$	$18\frac{3}{4}$
Binnenl. Schuld . . . 3	„	$31\frac{1}{16}$	$31\frac{5}{16}$	$31\frac{1}{16}$
Bewijzen Coupons . . .		$4\frac{3}{8}$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek . . . 5	pCt.	$61\frac{1}{2}$	$61\frac{3}{4}$	$61\frac{9}{16}$
Oblig. N.. 5	„	$72\frac{15}{16}$	$73\frac{1}{16}$	$72\frac{15}{16}$
dito dito La B. . . . 5	„	$72\frac{15}{16}$	$73\frac{1}{16}$	$72\frac{15}{16}$
dito dito . . . . $2\frac{1}{2}$	„	$31\frac{1}{2}$	$31\frac{9}{16}$	
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. . 5	pCt.	$98\frac{1}{2}$	$98\frac{5}{8}$	
„ 1824, £ 200. . 5	„	$98\frac{1}{2}$		
PORTUGAL.				
Obligatiën 3	pCt.	$39\frac{13}{16}$	$39\frac{15}{16}$	$39\frac{13}{16}$
AMERIKA.				
Peru, Geldleening 1854 $4\frac{1}{2}$	pCt.	$77\frac{3}{8}$	78	$77\frac{3}{4}$
Mexico, Obl. 1851 £ 100 3	„	$21\frac{3}{8}$	$21\frac{1}{2}$	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Bijvoegsel bij No. 177 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zomerzitting van de Prov. Staten

van Donderdag, 12 Julij.

Tegenwoordig 36 leden; later 37 leden.

Afwezig de HH. *de Beaufort*, *Jongeneel*, *Huydecoper van Maarsseveen* en *Hartjens*.

Aan de orde is de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het rijks-bestuur is, voor 1856.

Niemand daarover het woord vragende, wordt die begrooting met algemeene stemmen aangenomen.

Hierop volgt de rekening en verantwoording van Ged. Staten der provinciale inkomsten en uitgaven over 1853.

De *Voorzitter* zegt, dat door de Komm. bedenkingen in het midden zijn gebragt omtrent den post „Toelagen aan schoolonderwijzers" wat betreft sommige toelagen die aan *gemeente-besturen* zijn verleend; vermeenende de Komm. dat eene dergelijke handeling minder aan het doel beantwoordt, daar die toelagen *regtstreeks* strekken om onderwijzers te hulp te komen. Z. Exc. merkt op, dat, wel is waar, op de begrooting is uitgetrokken: „Toelagen aan schoolonderwijzers, maar dat de mandaten daartoe, aan de gemeente-besturen worden afgegeven slechts als tusschenpersonen, om te doen toekomen aan de daarop regthebbende onderwijzers, en dat, om het minder regelmatige wat in deze nu schijnt te bestaan, te voorkomen, men dezen post op de begrooting slechts anders hebbe te omschrijven.

De heer *Ackersdijck* zegt dat de bedoeling der kommissie is, dat hetgeen bestemd wordt om onderwijzers te ondersteunen, niet ontaarde in het ontlasten van gemeente-besturen in de kosten van onderwijs, en dus uit de verantwoording behoort te blijken, dat die toelagen werkelijk hebben gestrekt tot tegemoetkoming aan onderwijzers.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat het mandaat steeds inhoudt: tot verstrekking van tegemoetkoming aan onderwijzers; er zijn echter omstandigheden dat men bij minder geschikte hoofdonderwijzers, die men evenwel niet kan afzetten, over middelen dient te kunnen beschikken, om door hulponderwijzers in de behoeften van het onderwijs te voorzien. In zoodanige gevallen kan het mandaat wel niet anders dan ten name van het gemeente-bestuur worden geslagen. De post wordt dan toch overeenkomstig zijne bestemming uitgegeven. In omvraag gebragt wordt de bedoelde rekening en verantwoording met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde is het adres van het genootschap voor landbouw en kruidkunde, om subsidie voor eene te houden tentoonstelling van vee in 1856.

De heer *Metelerkamp* zegt: als voorzitter van bedoeld genootschap op het besluit der Staten niet te willen influenceren; doch vermeent een paar kleine onnaauwkeurigheden in het rapport der kommissie te moeten aanwijzen, dat de gevraagde subsidie van *f* 500 wel degelijk tot gedeeltelijke goedmaking der kosten is; dat er na 1850 jaarlijks tentoonstellingen gehouden, jaarlijks subsidien verleend zijn; dat het Spr. geenzins bekend is dat de belangstelling in die tentoonstellingen zou zijn verminderd.

De heer *Verloren*, als rapporteur van de Komm., in wier handen het adres is gesteld geweest, zegt: dat het der Komm. ontbroken heeft aan genoegzame inlichtingen, waartoe de gevraagde te gemoetkoming bepaaldelijk moest dienen en het nu eerst blijkt, dat die som noodig is niet alleen ter bestrijding der onkosten maar ook tot het uitreiken van premien; terwijl de Komm. uit het ingekomen adres slechts kon zien, dat de subsidie moest strekken tot het gedeeltelijk bestrijden der kosten van de vee-tentoonstelling. Betrekkelijk het voortdurend *jaarlijks* houden van vee-tentoonstellingen, verwees Spr. naar de gronden daartegen in het rapport vervat; eindelijk deed Spr. nog opmerken, later te hebben ontdekt, dat de subsidie van *f* 500.— in de rekening over 1852—1853 niet in Hoofdstuk VIII maar onder IX, dat van onvoorzien, was opgenomen.

De heer *Broers* verlangt inlichtingen omtrent het nut en de beantwoording aan het doel van die tentoonstellingen.

De heer *Metelerkamp* betoogt het nut der tentoonstellingen tot opwekking van naijver bij de landbouwers; en dat, daar vele prijzen en premiën in het op de tentoonstelling volgende jaar eerst worden uitbetaald, daardoor goed rundvee en goede paarden langen tijd alhier worden gehouden, en niet zoo spoedig aan vreemden verkocht; en overigens, in vergelijking met andere landen, alhier te weinig wordt gedaan om den naijver op te wekken.

De heer *Ackersdijck* betwist het nut van tentoonstellingen geenzins; maar Spr. vraagt of het wel nuttig is, dat zij jaarlijks gehouden worden. Hij gelooft integendeel, dat zij, zeldzamer gehouden, meer nut zouden opleveren. Spr. acht het ook wenschelijk, dat inrigtingen, die als het ware uit het volk zelf voortkomen, waaronder het genootschap van landbouw en kruidkunde kan worden gerangschikt, zelf handelen, zich zelven helpen, en dat niet op den duur op subsidiën worde gerekend. Het zoude anders ook kunnen gebeuren, dat het genootschap bij voorkeur zijne middelen besteedde ter bevordering van bijzaken; b. v. tentoonstellingen van planten en bloemen, waardoor de hoofdzaak zou kunnen worden voorbijgezien en daarvoor op de subsidie der provincie gerekend worden.

De heer *Menso* vermeent dat de konklusie van het rapport, namelijk het niet verleenen van subsidie, aannemelijk is; het komt Spr. voor dat er twee Kommissiën zijn, als: die van het genootschap voor landbouw en kruidkunde en de prov. Komm. van landbouw en dat wanneer tentoonstellingen van vee noodig zijn, dat onderwerp alsdan behoort tot de regten van laatstgenoemde Kommissie.

De heer *Metelerkamp* beantwoordt den voorlaatsten Spr., met de opmerking, dat het genootschap slechts 4 à 500 leden telt, dat in 1854 voor *f* 524 aan prijzen alleen voor vee is uitgeschreven; dat, wanneer in sommige opzigten een blaam op het genootschap is geworpen, dit zeer ten onregte is geschied en het nut en doel van het genootschap, ook om den landbouw te bevorderen steeds in het oog wordt gehouden. Overigens meent Spr. te moeten opmerken, dat vele leden zich hebben aangesloten ter bevordering der kruidkunde, en slechts zeer weinige landbouwers.

De *Voorzitter* zegt, dat men eerst later heeft ontdekt dat de post voor subsidie op „Onvoorziene uitgaven" is gebragt en dat die nogthans teregt daarop was gebragt omdat daarop voor 1853 en 1854, tijdens het opmaken der begrooting niet was gerekend.

De heer *Kien* is gunstig gestemd voor het verleenen der subsidie; wanneer 4 à 500 leden tot een nuttig einde zich vereenigen, dan behooren pogingen te worden ondersteund; men is alhier nog in de kindschheid van dergelijke ondernemingen; daarom behoort men er mede aan te moedigen en ze te ondersteunen; weigeren te subsidiëeren van wege de Staten, zou een' verkeerden indruk geven en den schijn hebben als of men in de zaak geen belang stelde. Spr. keurt het niet af, dat ook door het genootschap bloemen worden ten toon gesteld en den tak van industrie, in ons land, vroeger zoo bloeijende, worde aangemoedigd, ook opdat men zich op den duur tot het verkrijgen van zeldzame planten niet tot Gend en andere vreemde plaatsen zal behoeven te wenden, maar ze ook hier te lande zal kunnen bekomen.

De heer *Bastert* ondersteunt het rapport der Komm. op grond dat de inzendingen zijn verminderd, dat er minder medailles zijn uitgeloofd en de belangstelling in de gehouden tentoonstellingen is gedaald. Hij wenscht daarvan geen vaste post op de begrooting te maken.

De heer *van Tuyll van Serooskerken van Zuylen* vereenigt zich met de meening van de heeren *Kien* en *Metelerkamp*.

De heer *Ackersdijck* vermeent, dat de provincie lang heeft ondersteund en hare pligt wel vervuld is. Spr. is ook van gevoelen, dat de veeteelt niet bijzonder behoeft opgewekt te worden: het vee wordt in den tegenwoordigen tijd dubbel betaald, van daar voor veehouders en landbouwers de beste prikkel om er zich op toe te leggen; Spr. acht het in het belang der nijverheid, dat zij uit zich zelve voortuitga.

De heer *de Heus* is van meening, dat tentoonstellingen van vee- en landbouw-werktuigen veel nuts stichten kunnen, de Prov. Staten hebben dit nut ook erkend door het verleenen van subsidien, en de tentoonstellingen zijn voortdurend beter geworden; hij wijst op het rapport over 1853, waarbij de komm. deze subsidie zeer aanbeveelt; in het belang van landbouw en veeteelt meent hij *voor de subsidie* te moeten stemmen.

De heer *v. d. Poll*, erkent het nut der tentoonstellingen, maar niet dat van jaarlijksche herhaling daarvan, en acht het allezins doelmatiger, dat het genootschap deszelfs eigene krachten beproeve.

In omvraag gebragt, wordt met 20 tegen 16 stemmen besloten het verlangde subsidie niet te verleenen.

Aan de orde is het verleenen van subsidie voor herstelling van den Slaperdijk.

De *Voorzitter* heeft daaromtrent eenige bedenking: de Komm. stelt eenparig voor over de dienst van 1856 *f* 2500.— toe te staan. Spr. wil zich niet in diskussiën verdiepen over het subsidie zelve, maar heeft bezwaar tegen de voordragt, om dat daar bij geene aanwijzing voorkomt, *waaruit* het voorgesteld subsidie zal worden bestreden: de begrooting voor 1856 toch, heeft geen batig slot; er is daarbij geene ruimte om eene som van *f* 2500.— te vinden, daar er slechts uit onvoorziene uitgaven ongeveer *f* 2673.— beschikbaar is; de Komm. hiervan niet onkundig, had behooren aan te toonen, langs welken weg men daarin kon voorzien en welke posten te vermeerderen zouden zijn of kunnen afvallen.

De heer *Voet*, als rapporteur van de Komm., merkt op dat die som zou te vinden zijn door die over meerdere jaren te repartitiëren, omdat die niet dadelijk, maar sukcessivelijk gevorderd wordt.

De *Voorzitter* merkt op dat dit geenszins het voorstel is van de Komm. maar wel om *f* 2500.— op de begrooting voor 1856 te vinden; de vergadering zal derhalve behooren te beslissen, langs welken weg men aan het benoodigde geld komen zal.

De heer *v. Asch v. Wijck* stelt als motie van orde voor dit onderwerp te behandelen bij het in deliberatie brengen der begrooting.

De *Voorzitter* meent, dat op de begrooting als die zal zijn vastgesteld niet kan worden teruggekomen, en gelooft dat het juiste oogenblik daartoe nu op handen is, en dat, hoezeer er uitgaven kunnen worden afgestemd, de voorstellen daartoe, de benoodigde som niet zullen dekken.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat vorige jaren een dergelijk voorstel nog eens is gedaan en men daaraan niet behoort toe te geven. Het is een onderwerp van specialen aard, dat aan de behandeling der begrooting behoort vooraf te gaan; en *op zich zelve* aannemelijk of niet aannemelijk moet zijn. Wordt het uitgesteld, hij vreest, dat het denkbeeld daaraan, andere uitgaven zal bemoeijelijken.

De heer *van Asch van Wijck* zou er niet aan hebben gedacht eene motie van orde te doen, maar deed het uit vrees, dat men de zaak zou afstemmen. Er is een ander standpunt noodig. Als men het hulpbetoon wil ter zijde stellen, door te zeggen: er is geen geld disponibel dan behoort men dat toch eerst goed te onderzoeken. Spr. vermeent, dat op de voorgestelde wijze ook vroeger is gehandeld en dien weg in deze kon worden gevolgd.

De heer *van Beeck Calkoen* acht het eigenaardiger, om, wanneer er gelden beschikbaar zijn over de loopende dienst, alsdan Gedep. Staten uit te noodigen eene voordragt te doen tot regeling der zaak uit die dienst.

De heer *Munnicks van Cleeff* meent de vergadering indachtig te moeten maken, dat men de handen eener Komm. niet te zeer moet binden. Wanneer een verzoekschrift tot het erlangen eener subsidie in handen gesteld wordt van eene kommissie, door anderen zamengesteld als die voor het onderzoek van eene begrooting, en wanneer het advies dat uitgebragt moet worden in verband met het voorgestelde onvoorziene beschikbare der begrooting, dan gelooft hij dat zoodanige kommissie aan banden zoude gelegd worden, hetgeen hij niet wenschelijk acht.

De heer *Kien* is van oordeel dat men de zaak niet moet uitstellen, de geldkwestie moet worden afgescheiden van de zaak zelve en er dient dus te worden gevraagd: zal er subsidie worden gegeven, en daarna, hoe zal het benoodigde worden gevonden.

De heer *van Asch van Wijck* zegt: dat, als de zaak wordt behandeld op de wijze als door den heer *Kien* is voorgesteld, alsdan zijne motie in te trekken.

De *Voorzitter* gelooft wat de diskussie betreft, de zaken te naauw zijn verbonden, om te worden afgescheiden en wenscht de vergadering te raadplegen over de motie van orde van den heer *van Asch van Wijck*.

In omvraag gebragt, wordt deze motie van orde met 22 tegen 13 stemmen verworpen.

De heer *Menso* gelooft, dat in den regel ieder genegen is om rampen te lenigen; de noodlijdenden boven en beneden den Slaperdijk staan volkomen gelijk. Spr. vraagt of het verleenen van deze subsidie wel van zoo overwegend belang is voor de aanvragers; de kosten van herstelling zijn geraamd op *f* 10000, dus wordt een vierde gevraagd. Bij het voorzien van den Grebbedijk van eene noodkade is daartoe ook eene bijdrage gevraagd en verleend; daartoe is evenwel geen vierde, maar een zesde of *f* 3000 verleend. Draagt de provincie thans ook in gelijke mate bij, dan geeft zij *f* 1500, en nu vraagt Spr. of die som niet genoeg is om als subsidie te worden aangemerkt; voorts, dat, wanneer de kosten over de bundertalen worden omgeslagen, de kosten slechts eenige stuivers per bunder zouden bedragen en door de ingelanden alzoo weinig worden gevoeld.

De heer *Lagerwey* zegt, dat eenige stuivers per bunder oppervlakkig genomen niet veel beteekent, maar wel voor eene streek, die reeds zoodanig is gedrukt door de bijdrage ten behoeve van den Grebbedijk, waarom men in deze teregt zou kunnen aanmerken: „dat de laatste droppels den emmer doen overvloeijen."

De heer *Kien*, hoezeer geneigd tot het verleenen van ondersteuning, bij buitengewone onheilen en rampen vreest dat het hulpbetoon tot verdere gevolgtrekkingen leiden zal. Spr. meent dat ieder dijkbestuur in den regel voor zich zelve behoort te zorgen en dat te meer hier, waar de ingelanden in

meer dan honderd jaren geene onheilen en drukkende lasten hebben gehad. Spr. ziet niet in waarom zij die kosten thans niet zelve zouden kunnen dragen; het betreft hier eene landstreek die 't welgaat, vooral in den tijde nu de landbouw in een buitengewonen toestand van voorspoed verkeert. Hij verlangt te worden ingelicht of die subsidie noodzakelijk is, en zonder dezelve de druk op de landerijen te zwaar zou zijn?

De *Voorzitter* doet de gronden kennen, die tegen het verleenen der subsidie bestaan. De aanleiding is de doorbraak van den Grebbedijk; waardoor is die doorbraak ontstaan? Spreker beschuldigt niemand; maar, er bestaat eene konventie van 1714, waarbij wordt geregeld hoedanig die dijk moet worden hersteld, en bepaald, dat de dijk moet worden onderhouden door de ingelanden boven, en bij doorbraak, worden bijgedragen door die beneden den Slaperdijk. Later werd door de ingelanden boven den Slaperdijk voorgesteld, den dijk zoodanig te herstellen dat die tot volledige waterkeering bestemd werd; de ingelanden beneden den dijk hebben daaraan niet willen bijdragen, maar alleen zich gehouden zoo al niet aan den geest, dan toch aan de letter der konventie. Wil men den dijk tot volledige waterkeering maken, behoort er meer te geschieden, en dezen in zoodanigen staat te worden gebragt, dat de waterstaat die volmaakt goed vindt. Wanneer de zaak der Geldersche vallei tot stand komt, is het eene vraag, of men alsdan den Slaperdijk wel noodig heeft, doch eene waarheid, dat door die verbetering de streek achter den Slaperdijk voortdurend zal worden gebaat.

De heer *Munnicks v. Cleeff* gelooft niet, dat de zaak een negatief besluit zou eischen, in het vooruitzigt dat men de Slaperdijk niet meer zal behoeven. Spr. gelooft, dat de Slaperdijk noodig is, en acht die in het algemeen nuttig, niettegenstaande de afwatering van de Geldersche vallei. Maar vooral meent hij, dat er eene subsidie behoort verleend te worden, vermits verscheidene landen en vooral het kwartier van Eemland belang heeft in het behoud van de Slaperdijk en der landerijen hierin gelegen, niets bijdragen of bijgedragen hebben tot het daarstellen en onderhoud van den Slaperdijk.

De heer *Broers* zegt: als beginsel moet gelden, dat ieder waterschap voor zijne eigen belangen moet zorgen, een prikkel te meer om daarvoor goed te waken. Alleen ingeval van groote noodzakelijkheid of onmagt, moet men door subsidie daaraan te gemoet komen, en daarvan blijkt hier volstrekt niets.

De heer *v. Asch v. Wijck* ondersteunt het rapport van de Komm.; begrijpt niet dat daarover zoo veel wordt gesproken, daar er zoo weinig wordt gevraagd en voor den Grebbedijk *f* 3000 is toegestaan. Wil men geene subsidie verleenen dan is het te onpas om voor gevolgtrekkingen te vreezen; er bestaat geene vrees voor aanvragen ten behoeve van den Grebbedijk. Er is alle jaren wegens onderhoud van den Slaperdijk opgebragt en het was dus voor de ingelanden geene kostelooze zaak. Er is gevraagd of die streek zoo arm is? Zeker zou eene bijdrage van 40 cents per bunder weinig drukken, maar er zal misschien ten behoeve van den Grebbedijk eenen omslag van *f* 10 per bunder gevorderd worden; dit drukt wel zwaar en daarom kan eene kleine tegemoetkoming niet geacht worden overbodig te zijn; bovendien verkeert die streek in verhouding tot de landen boven den Slaperdijk gelegen in een' ongunstigen toestand: zij toch moet bijdragen ten behoeve van twee dijken en verdient niet het haar, door een vorigen Spr., toegevoegd verwijt. Het is bekend dat bij de konventie van 1714 een peil is vastgesteld aan de Greb en bij Wageningen. Herhaald heeft het kollegie van den Slaperdijk bij dat van den Grebbedijk aangedrongen om dien dijk overeenkomstig dat peil te onderhouden. Er is toen gezegd het peil bij de konventie bepaald is weg en nergens te vinden. Over het al of niet bestaan van dat peil, ontstond een langdurig geschil. Het kollegie van den Slaperdijk heeft zich bereid verklaard mede bij te dragen tot het verzwaren van den Grebbedijk, wanneer deze dijk vooraf op het peil bij de konventie bepaald zou zijn gebragt. Heeft dan nu dat kollegie het tegen hetzelve aangevoerde verwijt verdiend? Men heeft gevraagd of nu de Slaperdijk in behoorlijken toestand zal worden gebragt? Spr. kan dit niet beantwoorden, maar aan de subsidie kan eene voorwaarde worden verbonden. Men meent dat de Slaperdijk in het vervolg van tijd zou kunnen worden gemist. Is dit zoo, is het dan niet een dubbel bezwaar voor de ingelanden, om nu nog buitengewone kosten tot herstelling te besteden aan een dijk, welke welligt spoedig kan worden ontbeerd. Ook in verband met de geprojekteerde verbetering van de Geldersche vallei, is het billijk de subsidie te verleenen. Door die werken zal wel deze streek, maar ook een zeer aanzienlijk deel der provincie boven den Slaperdijk gelegen worden gebaat; en nu is deze streek meer dan de landen boven den Slaperdijk belast, door dat zij in de herstelling van twee dijken mede moet helpen voorzien. Daarenboven: kan de geprojekteerde verbetering eene reden zijn om de subsidie te weigeren? De Staten hebben steeds subsidie verleend; zelfs voor den Lekdijk boven- en benedendams, en werd daarbij niet beweerd dat ieder waterschap zich zelven behoort te helpen.

De heer *Mensa* zegt met bevreemding van den vorigen Spr. te hebben gehoord, dat de Grebbedijk niet op de vereischte hoogte zoude zijn onderhouden, namelijk op het daarvoor bepaalde peil van 22 voeten. Spr. moet dat beweren bepaaldelijk ontkennen, en elke beschuldiging verwerpen, die men daaruit zoude willen afleiden. Ofschoon betreurende dat die beschuldiging is gedaan, doet het hem echter genoegen daardoor in de gelegenheid te zijn, het beweren wegens het bestaan van dat peil te kunnen weerleggen. Spr. toont aan dat er niet alleen voor de hoogte van den dijk geen peil van 22 voeten is geweest maar ook zelfs niet heeft kunnen zijn. Het peil van 22 voeten waarvan men spreekt, is eene peilschaal die zich bevonden heeft aan de laatst vorige sluis aan de Grebbe, maar dat peil heeft niets gemeens met de hoogte van den dijk, die sluis was niet de sluis van 1714 toen de Grebbendijk volgens de konventie van dat jaar is hersteld. — De sluis van 1714 is in 1742 veranderd in verband tot de werken van de Grebbelinie, en in 1802 andermaal vernieuwd. Bij die verandering en vernieuwing is het muurwerk van de sluis verhoogd en wel laatstelijk tot 22 voeten, die 22 voeten bewijzen dus niets anders dan de hoogte van het muurwerk uit den bodem van de sluis; en hoe zoude het nu mogelijk zijn dat een werk van 1714 zoude zijn gemaakt en moeten worden onderhouden volgens een peil, dat buiten eenige betrekking tot dat werk (den dijk) eerst in 1802 is kunnen worden daargesteld. Maar bovendien bij eene op den 28. April 1845 gehoude bijeenkomst aan de Grebbe, onder voorzitting van den inspekteur van den waterstaat *Goekoop* in tegenwoordigheid van de belanghebbende besturen en daar onder ook de gekommitteerden van het kollegie van den Slaperdijk, is het bij behoorlijk daarvan opgemaakt proces-verbaal gekonstateerd als daadzaak, dat na gedaan onderzoek in loko, geen het minste bewijs wegens het bestaan van een peil van 22 voeten voor de hoogte van den dijk is aanwezig gevonden; en als vermoeden dat er nimmer zoodanig peil is geweest. Waarbij Spr. verder nog doet opmerken, dat het ook niet denkbaar is, dat den Grebbendijk over zijne geheele lengte van ongeveer $1^1/_2$ uur gelijkmatig kan zijn weggezakt, zoodat zelfs de oorspronkelijke hoogte van den dijk niet meer zoude bestaan of kunnen worden herkend, en zulks terwijl door het kollegie van den Slaperdijk daarover jaarlijks de schouw is gevoerd. Spr. vermeent alzoo met een en ander op de meest overtuigende wijze te hebben aangetoond, dat zoowel het beweren van het bestaan van een peil voor de hoogte van den Grebbendijk, en het niet voldoen van dien dijk aan dat peil, alsmede de daaruit afgeleide beschuldiging tegen de betrokkene besturen, van alle wettigen grond is ontbloot en in tegendeel die besturen aan alle op hen rustende verpligtingen behoorlijk hebben voldaan.

De heer *Lagerwey* zegt niet te willen treden in diskussie over de Grebberpeil, hoewel hij toch moet zeggen dat den 16. Mei 1770 door koll. Slaperdijk reeds is bewezen dat in Dec. 1769 de dijk reeds overliep, toen het water slechts $1^1/_2$ duim boven de gemetselde vleugels der sluis stond, die vrij lager zijn dan het overdek der sluis. Terwijl bij opmeting in 1841 de dijk op enkele plaatsen 4 voet te smal was, hetgeen door gepretendeerde verhooging des dijks niet heeft kunnen ontstaan. Daarbij zakt een dijk altijd, en in oude tijden bestond geen A.P., dus was waterpassing moeijelijk. In 1845 dachten veenraden even als koll. Slaperdijk dat de dijk 22 voet moest zijn, zoodat exonererende landen niet eenstemmig waren in hun sustenu, terwijl toen Slaperdijk vorderde tegenbewijs voor de daadzaak dat de peil nog in hardsteen aan de Grebbersluis aanwezig was. Van Slaperdijk afwerende het verwijt dat dit kollegie de oorzaak zou zijn van het doorbreken des Grebbendijks, zoo als door den Voorzitter was beweerd, is uit notulen van 1770 en 1772 bewezen, dat Slaperdijk toen reeds aanbood morgentaalswijze bij te dragen tot algemeene verhooging des Grebbendijks, omdat de Betuwsche dijken verhoogd waren, en dat daarop van Wageningen c.s. afwijkend was geantwoord. Wat het nut des Slaperdijks betreft, om dit te beseffen moet men zuiver Utrechtenaar wezen.

De heer *Ackersdijck* doet opmerken, dat uit al het aangevoerde van de zijde van den Slaperdijk en den Grebbedijk blijkt de behoefte aan eene algemeene regeling op de waterschappen. Spr. wil alleen onderzocht hebben of er subsidie noodig is; die landerijen bezit moet bijdragen tot het onderhoud zijner eigendommen; dit is toepasselijk op alle waterschappen. Er moeten bijzondere omstandigheden plaats hebben, om hierop uitzondering te maken, en dat onderhoud of herstel gedeeltelijk op de provincie over te brengen. Wanneer men de plaats gehad hebbende overstroomingen gade slaat moet het hart bewogen zijn met de noodlijdenden; er zijn er toch velen, die het weinige wat zij bezaten niet kunnen herstellen; voor de zoodanigen is men opgetreden; de natie, de provincie droeg daartoe bij. Deze ongelukkigen behoort men echter wel te onderscheiden van die, ten behoeve van wie thans subsidie wordt gevraagd, namentlijk de landeigenaren; deze hebben in 100 jaren geen tegenspoed gehad, zij behoeven die subsidie niet. In geval van groote Calamiteiten, bij buitengewone verbeteringen, deinst men daarvoor niet terug; hier is de aanvrage zelfs te gering om aan het publiek te worden gerigt. De vruchten van 't veld worden voor den dubbelen prijs van vroeger verkocht; de ramp is dus voor die streek in vergelijking bij anderen gering; zulke aanvragen behooren te worden afgewezen, om andere zaken tot stand te kunnen brengen.

De heer *v. Asch v. Wijck* acht de opmerking, dat de hooge prijzen der produkten het voordeel is der landeigenaren, minder juist: de landstreek is niet zoo welvarend, en verkeert in een buitengewonen toestand, men vraagt haar offers om den Grebbedijk in beteren toestand te brengen; dat moet aanleiding geven tot het verleenen der subsidie. Spr. heeft het bestuur van den Grebbedijk niet van achteloosheid beschuldigd.

De heer *Ackersdijck* moet den vorigen Spr. opmerken, dat, wanneer de prijzen der produkten hooger worden de pachten in den regel tevens stijgen, ook de kultuur van min vruchtbare gronden bevorderd wordt; dit alles werkt in het voordeel der grondbezitters.

De heer *de Louter* geeft in bedenking, dat de kosten tot herstelling van den Grebbedijk, voor de gemeente Amersfoort alleen, zijn geraamd op *f* 11.000 herinnert dat deze Staten in der tijd voor den Lekdijk hebben gevoteerd *f* 80.000 en zelfs Noord-Holland daartoe *f* 100.000 heeft bijgedragen, en vraagt of nu niet de billijkheid in overweging zou geven, om de bijdrage te verleenen en waarom eigenaars van zoo vele honderde bunders *onvruchtbaar* land die kosten zouden moeten lijden?

De heer *Weijers* wenscht nog hier bij te voegen dat sommige sprekers beweerd hebben dat ieder waterschap voor zich zelven behoort te zorgen, doch op uitzonderingen na; die uitzondering is daar: vele belanghebbenden betalen aan deze kosten niets; andere moeten elken winter hunne schattingen brengen, de geringheid van de bijdrage doet ter zake niets af; de Slaperdijk vraagt geene *som* maar wel een subsidie; de som is het voorstel van de kommissie.

De heer *v. Beeck Calkoen* is niet tegen het verleenen van subsidie, wanneer die streek niet onder de beste behoort; maar meent dat de benoodigde som gemakkelijk door middel eener negotiatie zou te vinden zijn en acht het, over het algemeen wenschelijker dat de Komm. geen subsidie had aangevraagd.

De heer *Voet* vraagt om de benoodigde som over de dienst 1856 of wel op welke andere wijze dit zou kunnen worden gevonden, en stelt namens de Komm. de konklusie van het rapport aldus gewijzigd voor: om de som te verdeelen over de dienst van 1856 of wel op zoodanige andere wijze als zal worden goed gevonden.

De *Voorzitter* stelt nu de navolgende vragen: 1. zal er subsidie worden verleend; 2. hoe veel zal er worden toegestaan; hoedanig zal dat bedrag worden gevonden?

Het 1. voorstel in omvraag gebragt, wordt met 21 tegen 16 stemmen afstemmend beantwoord, waardoor de beide volgende vragen vervallen.

De *Voorzitter* stelt voor, om het ver gevorderde uur, de zitting te eindigen en te verdagen tot Donderdag den 19. Julij 1855, des voormiddags ten 11 ure, met welk voorstel de vergadering zich vereenigt.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en COMP.